

Universitätsbibliothek Paderborn

**Homiliae Adm. Illvstris Ac R.dissimi Domini D. Fr.
Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ
Episcopi Barbastrensis & Albarrazini Ord. FF.
Prædicatorum**

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, Anno M.DC.XLIX.

§.13. Si Deus voluerit vt mundus suscepturus Deum hominem factum, se prius præpararet, multo maior requiritur præparatio recipiendi cum vt cibum nostrum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53084](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53084)

confessio sacramentalis. Et sicut ut proficua & opportuna censetur purgatio: quando tormi-
nibus torquens: in salutem tenenda est confes-
sio: quando tormina & cruciatus causat pecca-
torum: quae confessus est: quibus optime dispo-
nitur anima, ab omnibus vitia quibus impeditur
procedat cibi spiritualis utilitas: expulsi etenim
ad ea male cernuntur humoribus, & eradicatis
noctui affectus crudelitibus, congruenter calor
preparatus est charitatis & amoris. Deum in ani-
ma: equo ita vultu cibis hic factae commu-
nicationis accipietur, salutem tibi promouebit spi-
ritualem, virtutis incrementum, perfectionis in-
crementum, & vitae spiritualis per gratiam reno-
uationem: nec non Diuino operabitur effectus,
mutationem vitae, pietatis ardorem, eleuationem
spiritus: cum enim liber sit stomachus ab illis
impedimentis malorum humorum & crudita-
tum, calor charitatis noua producet in te virtu-
tum incrementa, quibus pietas accendetur, &
anima ascendet ad statum perfectionis & eu-
mulum meritum.

Placuit mihi sumnoperie similitudo portenti
illius omnis factitatis S. Therisae de Iesu. Quae
argumento nostro applicata, modum nobis de-
clarat & preparationem necessariam ad S. Com-
munionem agit de primis principijs in via per-
fectionis, & quid nobis tunc sit agendum: *Sibi
persuadet (inquit illa) incipiam quod horum
plantare incipiat in terra admodum infructifera
malisq; herbis oppletat: ut autem illa Dominus de-
lectetur, nocuas eradicat: herbis plantatq; nouas.
Tempus considerat: etenim ingreditur Deus in
anima tua recreationis ergo quando illum in-
SS. suscipis Sacramento, & per eam ambulat
velut per hortum deliciarum: quoniam sponsus
de illa loquens sub nomine sponsae eundem
hunc titulum illi adscribit, eamq; hortum vo-
cantur recreations: Hortus conclusus soror mea
sponsa. Quo significet Deum in anima velut in
horto fertili, quando, pacato q; delectari. Ut
autem talis euadat diligens hortulanus primo
nocuas eruit plantat: atque per hoc terram pra-
parat, cumque iam hinc omnibus perfecte fuerit
expurgatus, nulla relictis lapparum, viticarium,
& zizaniorum ra lice, tunc arbores plantat fec-
cundissimas, floribus vestit odoriferis, herbisq; que
replet saluberrimis: his rite dispositis aqua to-
tum rigat hortum terramq; madefacit, quo fit
ut herbae germinet, flores pullulent, reddatur
q; hortus grauius iucundus, & fecundus: nisi
enim iniuiles ocellas herbas, nullam aqua adfo-
ret vilitatem nisi quod illa euzdet ericetum*

magis quam hortus, nec arbores, nec planta, suos
tempore congruo ferent fructus, non folia, non
flores: vide nullam praestabit hortus hic Domi-
no suo recreationem. Ad hoc igitur nocuas ex-
tirpentur herbae quibus omnibus extirpatis,
fructus herbae, flores, arbores, accrescant tanto
fecundius, tant q; vilius, inabitq; Deo-
minus in eo se recreaturus, ex cuius recreatione
totus videtur renouari & quidquid in eo est pre-
mior gaudio accrescere.

Ut anima Deo gaudium exhibeat illam in-
gredienti per S. Communionem, requiritur ve-
rultum excreuerint arbores, floresq; germin-
narint virtutum quatenus sic laudius d. licia-
rum: porro hoc fieri nequit nisi prius iniuiles &
nocuae eellantur herbae peccatorum, malo-
rumq; affectuum at terrena haec & caduca,
expellantur hi radicibus: quando vero ab his
cambus iam emundata fuerit anima, plantari
debent virtutum arbores, meritum flores, &
herbae bonorum exemplorum odoratissimae.
Quando his accedit aqua rois caelestis. Diuino
gratie nihil non proderit, virtutes accrescent,
augebuntur merita bonum exemplum, famisque
iniquis ascendet sursum: atque hoc citari quo
fulgebit anima, & hac preparatione bene culta,
Deo liberum permittat ingressum, ut in illa se
oblectet: illo namque gaudio quo Deum deum-
cebit ad primum in eam ingressum, omnia pro-
specto euenient successu, fiet anima diuino con-
spectui formosior, ipse vero Deus per piissimam
suam misericordiam milleis illam bonis cu-
mulabit caelestibus; quibus cultus multo adori-
nabitur, Deoque gratiore prouocabit recrea-
tionem.

*S. 15. Si Deus voluerit ut mundus susce-
pturus Deum hominem factum se-
prius prepararet: multo maior requi-
ritur preparatio recipiendi eum ut
cibum nostrum.*

Hae ea semper fuit Dei mens ut homi-
nem ad statum eneheret digniorem, illi-
que esse suum Diuinum communicaret.
In principio creationis eius adeo fuit de illo li-
berius, ut ita loquamur ut non contentus creare
illum ut ceteras creaturas suae vocis tantum
imperio: ipse dixit & facta sunt: sed quasi con-
siliu incutes tres Diuinae Personae de eius
tractantur creatione: *Factus est hominem ad ima-
ginem & similitudinem nostram: quia eius super rem-
reliquis.*

reliquas emiaet excellentia dum omnes illar huius operis at fices se manifestant in figuram status superioris ad quem illum volebant extollere. Deinde quod noluerit hominem eo die creare quo ceteras creaturas, nec antequam illas omnes creasset, sed die sexto, atque in illo illum condidit ceteris perfectiorem, vt esset velut earum compendium, atque in se vnico omnium includeret perfectiones quas omnes in illo essent multo digniores qua in seipsis, quia illum creauerat Deus ad imaginem & similitudinem suam cuius Diuina essentia manifestatur in eminentia qua omnes creaturae in illo sunt omnique earum perfectiones in gradu magis heroico & sublimiori quam in seipsis, atque in hoc voluit vt illi homo esse similis quatenus in ipso cognosceretur, quod ab eius creatione Deus nonnulla praemiserit signa quibus ostendit illi se velle Diuinam suam communicare essentiam: quoniam illo iam creato non adiecit Deus verba illa quae prius in creatione reliquarum dixerat creaturarum, *Vidit Deus quod esset bonum.* Respondet D. Ambros. singulari factum hoc fuisse consilio quo daretur intelligi quod Deus reliquas creaturas in vltimo considerat termini perfectionis relinquens illas in esse suo naturali in quo illas creauerat: vnde vt non poterant euadere meliores, in ea statuit illas dignitate, de qua determinate dicere licebat: *Quod esset bonum.*

Vt autem hominem non creauit in vltimo perfectionis gradu quem poterat obtinere secundum esse suum naturale, sed quod cum esset ad alium euerturus statum multo perfectiorem, nempe diuinae essentiae quam illi erat communicaturus: idcirco illum non approbat laudatque vt integre bonum, velut vltimum perfectionis terminum adeptum quando illi dedit esse naturale: quia aliud esse multo perfectius erat illi daturus nempe diuinum: illud enim semper Deus in mente habuit: vnde illum ad hoc semper disposuit. Quia sicut diuina essentia infinite superat naturalem, congruum non videbatur vt ad tantam promoueretur distantiam, nisi prius aliquas praecederet in ipso proportio, atque ad illam ipsum continuo preparauit. Noluit Deus a principio mundi naturam assumere humanam quia sicut per hoc communicaret homini esse suum diuinum, ita voluit eum prius preparare per legem naturae, cui illum subiecit, quatenus ordinem seruando rationis, quae lumen quoddam erat a lumine Dei participatum, taliter viueret qualiter expediebat vt se prepararet ad diuinam

essentiae receptionem.

Elabuntur mille anni atque in ipso hunc Deus legem trahit scriptam: quatenus ostendit ter illi statum viuendo, illi preparatio non desinit conuenientior qua Deum recipere: etiam futurum erat adeo praestans, quatenus etiam multum requisiebatur dispositio: & praeterea tot annorum millibus in hac lege scripta, vt saltem cognitio eius eum ad perfectionem obstringeret vitae viuendi semine nutrice deficiente factus homo, praemissi tot Propheciarum oracula figurisque veteris testamenti, quatenus eius doctrina eiusque figuris innotesceret homini quare se dispoere deberet ad diuinam esse receptionem quam Deus homo factus illi annuntiabat. An hic subtiliter Dei cognitio? Haudequaquam: quia indicans diuinum illud esse substantiae diuinae Verbi, tantum commemoratum esse naturae illi singulari Christi, omnino homines non eam habere adeo sibi potantem & singulis vitam, idcirco diuinam suam Deum ad inuentionem modum quaedam, tantum se tunc cibis in corporatis comedenti suam illi comunicat substantiam & virtutem vniuersae in eum illo, dum conuertitur in substantiam concretis: ita enim loquitur philosophus. *Alimentum conuertitur in substantiam alii: ita similiter et homines in singulari virtutem Deo disique diuinitate participantes fierent essentiae: seminare voluit sub speciebus panis & vini in SS. Sacramento: quatenus hoc modo ita posset illi virtutem eiusque virtus comedenti atque hoc modo omnino in singulari extollerentur ab esse suo naturali in quo creata sunt, ad esse diuinum quod ipsis Deus communicat.*

Hinc cognoscimus quam stricte tenetur ad dignam preparationem ante S. Communionem: si namque vt Deus diuinam suam essentiam trahit singulari communicaret Christi dum deum fieret, quia beneficium hoc omnibus eorum praestitum erat in futurum: voluerit vt tot milia homines se prepararent eo modo illum recepaturi, atque in eam finem illos legi subiecit naturae & scripturae, tot miseris illis Propheciis qui docere ut illes dignam tantum beneficium recipiendo preparationem: nec non tantis instructionibus figuris in quibus luce clarescunt illam cernerent preparationem, qua venientem illam expectarent in SS. Sacramento vsque Deum essentiam suam singulis nobis communicat vniuersam adeo singulari, vt se nobis tribuat in eum sub illis speciebus panis & vini: quatenus sic illi preparatio, quam continuo disposuit, qua

II. Ideo vltimo illum creauit.

III. Vt suam illi communicaret essentiam.

IV. Quem ad hanc dignae preparauit.

illum recepturum? An tibi videntur quod si ad primam communicationem qua nobis se ipsum exhibuit tot efflueris anni preparationis, vt tam singularibus reciperetur circumstantijs: illas sufficientes fore circumstantijs, quas sacra communio præmittit, accedens ad illam modici temporis preparatione, & ea animi tepiditate qua communicas? An circumstantiæ illæ sunt congruentes, distractiones illæ quibus perturbatis Deum in animam tuam suscipitur? Si Prophete sanctitate præstantissimi post tot continuas lacrymas & ardentissima desideria Deum videndi incarnatum, iudicauerunt se minus esse dispositos, led mortui sint desiderio flagrantibus, nec tamen ad tanti boni meruerunt venire fruitionem.

Ita Christus Dominus noster discipulis loquitur. *Amen dico vobis quia multi Prophetæ & Reges voluerunt videre quæ videritis, & non viderunt, & audire quæ audieritis, & non audierunt.* Quibus verbis vt opinor nobis exponit Christus quod licet diligenter debiteque lese Prophete disposuerint quo Deum viderent incarnatum, eoque fruerentur in hoc SS. Sacramento, hoc tamen adipisci non poterunt, nec vno nec altero modo: nec illum videndo hominem, factum: quandoquidem non viderunt, nec credendo illum in Sacramento latentem: quandoquidem non audierunt: quia fides ex auditu est, atque in hoc diuinissimo Sacramento se Deus cognoscendum exhibet & gustandum per fidem.

An iudicas sufficientem tuam fore dispositionem dum accedis ipsi de prauis affectibus ac desiderijs quasi ad conuiuium properares amici tui, & eadem distractis mens euagatione qua procurris in forum? Iudicauit illustrissimus ille Rex, qui festiuitas illas sibi suo nuptias iussit, ut traiecit parabolam D. Mattheo: nam lecturam expositionem factorum doctorum quantum intelligatur de nuptijs quas Pater æternus iussit, dum in Mylterio incarnationis filium suum vniuersum humanæ desponsauit nature: plures tamen alij locum hunc etiam interpretantur de nuptijs, a quibus Christus electos suos inuitat in hoc SS. Sacramento, in quo velut desponsatus formosus progreditur in candidis accidentibus sub quibus sese desponsat singulis animabus: Iudicauit inquam Rex casum esse impossibilem moraliter loquendo, quod homo ille non vestitus veste nuptiali nuptias præsumeret intrare omnibus illis preparatis qui debito vestimentorum ornate prædicitur: vnde quasi

de possibili dubitans interrogat: *Amice quomodo huc intrasti non habens vestem nuptialem?* Per hæc a l. de re- v estem nuptialem intelligunt Tertu. a Orig. b. surrect. Dinus Chrysostomus e. alijque plures charitatem & reliqua virtutum opera quæ valde congruenter perfectioni respondent Christi stant: quia eo modo quo ille qui ad nuptias inuitatus vestem induere debet illis conuenientem: ita similiter inuitatus ad Ecclesiam, per fidem vita viuat oportet digna Ecclesie puritate & sanctitate: *sine macula, sine ruga* vidit illam D Ioan. de celo descendente: cum fidei vita christiana respondere debeat eadem puritate & morum integritate, charitatis & amoris Dei igne inflammata: hoc enim & ornamentum nuptiarum Ecclesie. Et quia Christus Dominus non viderat intelicem illum qui hac veste indutus conuiuium intrauerat, vt casum iudicium impossibilem talem viri temeritatem: *Quomodo huc intrasti?* Quid est, quis audeat ad S. accedere Synaxim veste non ornatus charitatis, sanctitatis & puritatis? Credamus possibile quæpiam communionem frequentate non ea preparatione quam requirit Deus vt suam illi communicet essentiam? Quod si ad necessariam requiritur dispositionem charitas & opera vita statque digna Christiano, quænam in te laudabitur preparatio, qui viuis vt nō Christianus? Si vite perfectio Christianæ consistat in abrenuntiatione pomparum & deliciarum sæculi, tu qui totus his quorundam immergeris, & ambitioni studes pariter ne ubi negligens vel vicia voluptas elabatur quæ in illo tibi offerretur: qua ratione diuinū huc adducis ornatum?

Si Christianus es diligere tenetis proximum tuum illumque vt fratrem habere (vt enim probat Cæsar Baronius titulus hic fuit ex quo in primitiua Ecclesia cogniti fuerunt Christiani: *Erant omnes enim qui filij sunt Ecclesie, filij sunt vnus Matris & Patris Christi, cui assimilari debemus vt filij legitimi, in vnio mirate & amore quo tenemur alterutrum diligere eo modo quo ipse vt Pater noſter, nos dilexit) tu qui hoc tantum intendis qua ratione sanguinem illi & quicquid habet ex fugas, qui moleſtus illi ſulcitas vt ignominia compesgas vita que tollas, quomodo huic ſatisfacis obligationi; & si huius complementum ſit ornatus ille insignior, quem Deus exigit ab intrantibus ad nuptias S. communionis: tu qui longissime ab illo abes, quibus polles viribus, qua turges potentia vt ad illas audax ingrediaris? sine illis communicat Deus animæ esse suam Diuinum: nam in hoc*

possibile
K
potissi

X.
Ob ceteris
defectibus
appellatur
ille de
proprio

Matth. 22

XII.

Anna De-
muni 43.

potissimum innotescit Dei misericordia ac benignitas quia te demulcet, quam tamen tu pauperi non exhibes: cum viscera quidem habeas quibus illum fame videas emolentem, nec tamen vel parvula succurras elemosyna quomodo te persuades rite dispositum ad divinam hanc communicationem? Ad illam te prepara & multis quidem diebus charitate, sanctitate, puritate & misericordia: cum enim hæc tibi bona Deus communicet digne accedenti, quæ sunt patrimonium illius Regale ratio postulat, ut ex parte tua profectum in illis procures, quatenus te Deus hac dispositione dignum ad statum eucharistia suæ essentia digniorem.

Pascha Iudæorum, & ascensionum multo derogis locum. Me ante Pascha ut sanctificarent seipso. & quomodo se sanctificabant? Respondet D. Tho. Nalus audebat comedere agnum nisi mundus; & idem præveniebant tempus Pascha, ut interim purificationes se ipsos possent in Pascha agnum rite considerare, purificantes se ab omni eo quod illis poterat inquinare, emundantes se ab omnibus maculis affectus carnis & sanguinis, & tempus impendentes virtutum operibus quibus sanctificabantur dignique ad esum agni censebantur. An ergo ad mortem & esum agni tanta preparatio? Vique: est enim agnus mysticus qui nobis in memoriam reducit agnum illum in Agypto sacrificatum, cuius sanguis multum nobis cooperit egressum de servitute illa liberam: etenim eo conspersi ab Aegypto percutiente redibamus immunes, & soluti à tyrannica servitute Pharaonis egressi sumus: deinde eodem eius sanguine à scelere nostro mundum macellumdamur.

§. 14. Decernit Deus ut ad esum agni Paschalis se Iudæi prepararent, quo nos compellat ad digniorem multo preparationem ad S. Communionem accedentes, cuius hic figura fuit.

Si igitur ad celebrationem huius Paschalis & agni manducationem tanta requiratur dispositio & necesse sit se sanctificare, quibus prædictis se ad epulum dignos arbitrentur, quæ necessitas futura est ad Pascha nostrum præparari, in quo nobis manducandus traditur caelestis ille agnus iam pro nobis immolatus: cuius sanguis mundum redemit, nos à servitute eripuit, & nostrorum scelorum maculas expurgavit, caelos aperuit & eius gloriam omnibus reddidit patentem, ut illa perferamur deinde nos deo conciliauit? Si agnus ille Pascha fuit Iudæi, quid nobis erit agnus hic divinus? Si ad eius commelionem tanta præparatio purificationis & sanctificationis, ad huius manducationem equam requiratur dignitas purificatio? Si nullus se iudicet rite dispositum qui pluribus ante Pascha diebus non venerit ad templum & sanctificatus fuerit, quis se dignum existimabit ad sacram hanc communionem, si templum non frequenter Ecclesie, atque in eo per Sacramentum penitentiae non se sanctificet, & multo studio multoque tempore se præparet, studens mortificationi, mundi execrationi, ipsique meditando oculos?

41
In 4. Sententia d. 8. q. 2. solut. ad 4.

S Eraphinus Doctor D. Bonaventura probat agnum Paschalem in lege Moyse expressam gessisse figuram V. Sacramenti: quia proprie significabat agnus ille passionem Domini, ex qua omnia Sacramenta suam erant accepturavitatem quam habent. causandi gratiam: &

I.
Paschalis significabat Christi Passionem.

quænam verum sit illa omnia efficaciam habere ad illam causandam, sumendo illam quam continent ex passione Christi: quia tamen singulariter continentur Christus, secundum quod illum consideramus in passione sua, in hoc divino Sacramento: idcirco signis notabilioribus notisque expressioribus præfiguratus fuit in agno Paschali: unde insignior fuit inter reliquos, figura huius in lege scripta: quinimo arbitror idcirco à Deo decretum ut filij Israel Pascha celebrarent agni singulari quadam preparatione. Hæret D. Thom. in eo quod ait D. Ioan: quod Iudæi celebrati hoc Pascha immolando hunc agnum: idcirco dictum Pascha agni, atque Hierosolymam constiturum ex omnibus Regionis partibus, pluris diebus ante festum ad templum concurrerent: erat hic locus ubi sacrificium erat

D. Thom.
In 1. 2. 11. Ioa. lect. 8.

II.
Iudæi se ad hanc solemnitatem præparabant.

litandum & agnus comedendus: atque diebus aliquot se ipsi quibusdam impenderent operibus, quibus sanctificarentur, & ab omnibus peccatis suis atque imperfectis mundarentur, ob quas impediri poterant & retineri à celebratione Paschalis & manducatione agni. Hoc Evangelista verbis illis indicavit: *Proximam erant*

Pascha agni nostri Christus in V. Sacramento verus & legitimus Dei filius, Ecce agnus Dei, ecce qui tollis peccata mundi: sacrificatus in amoris igne; hic enim in Divino hoc Sacramento triumphum de Christo docuit illustrissimum: si igitur Pascha sit adeo solenne ut pluribus excusetur a modis veterem illam solemnitatem accedentes.

